

Оценка на риска при внос от Израел на растения от вида Юлибрисинова албиция (*Albizia julibrissin*)

В отговор на постъпило искане, Експертната група по здраве на растенията (Панел РЛН) на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е подготвила и предоставила оценки на риска за стоки, изброени в съответните актове за изпълнение като „растения с висок риск, растителни продукти и други обекти“ (Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията за установяване на временен списък на рискови растения, растителни продукти или други обекти по смисъла на член 42 от Регламент (ЕС) 2016/2031¹).

Настоящото научно становище обхваща всички рискове за здравето на растенията, породени от растението *Albizia julibrissin*, внесено от Израел, като се вземе предвид наличната научна информация, включително техническата информация, предоставена от Израел.

Към този момент има данни за наличието на три регулирани вредителя в Европейския съюз (ЕС) (*Xylella fastidiosa*, *Anoplophora glabripennis* и *Toxoptera citricidus*), за които *A. julibrissi* е гостоприемник. От трите оценявани регулирани вредителя, единствено *Xylella fastidiosa* отговаря на трите критерия за допълнителна оценка (присъствие на вредителя в Израел; *A. julibrissin* е гостоприемник на вредителя и един или повече жизнени етапа от развитието на вредителя могат да се асоциират със стоката), поради което *Anoplophora glabripennis* и *Toxoptera citricidus* са били изключени от допълнителната оценка, тъй като не отговарят на един от критериите (присъствие на вредителя в Израел).

Оценката касаеща *X. fastidiosa*, също е преустановена, тъй като и двата производствени разсадника за отглеждане на *A. julibrissin* са разположени в места свободни от *X. fastidiosa*.

¹ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета, OJ L 317, 23.11.2016

За вредителите, които не са регулирани в ЕС, обикновено липсва информация относно вероятността за тяхното въвеждане, установяване, разпространение и въздействие.

Следователно, тези нерегулирани вредители, за които *A. julibrissin* е гостоприемник, са били оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

- присъствие на вредителя в Израел;
- вредителят отсъства или има ограничено разпространение в ЕС;
- *A. julibrissin* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа от развитието на вредителя могат да се асоциират със стоката;
- вредителят може да окаже негативно влияние на територията на ЕС.

Вредителите, които отговарят на всичките пет критерия, са избрани за допълнителна оценка.

Въз основа на събраната информация са известни 221 потенциални вредни организми, за които *A. julibrissin* е гостоприемник.

От оценените видове, които попадат в списъка с нерегулираните вредители в ЕС, три вредителя (*Aonidiella orientalis*, *Euwallacea fornicatus* и *Fusarium euwallaceae*) са избрани за допълнителна оценка, тъй като те отговарят на всички критерии за подбор.

A. orientalis е вредител, който се среща най-вече в площите за производството на манго в Израел, а *E. fornicatus* и *F. euwallaceae* са вредители, които се срещат в площите за производството на авокадо в Израел и са включени в списък А2 на Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (EPPO).

За избраните вредители, които присъстват в Израел и се счита, че *A. julibrissin* е гостоприемник е дадена експертна преценка за вероятността от това, *A. julibrissin* да бъде свободен от тези вредители, като се вземат предвид мерките за намаляване на риска, действащи върху вредителите, включително несигурността, свързана с оценката.

Панелът РНЛ смята, с 95% сигурност, че 9 950 или повече единици на 10 000 ще бъдат свободни от тези три вредителя.

Източник:

Commodity risk assessment of Albizia julibrissin plants from Israel,

EFSA Journal 2020;18(1):5941– <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5941>

Снимков материал:

<https://www.rarepalmseeds.com/albizia-julibrissin-rosea>

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Николай Спасов, старши експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

21.05.2020 г.